

РЕШЕНИЕ

№ 26982

гр. София, 13.12.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, второ отделение 27 състав,
в публично заседание на 15.10.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Димитър Петров

при участието на секретаря Цветанка Митакева и при участието на прокурора Тони Петрова, като разгледа дело номер **10503** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), вр. чл. 1, ал. 2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) и чл. 74, ал. 2 от Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр).

Образувано е по искова молба на Д. М. Д. срещу Министерство на отбраната, с която е предявен иск с правна квалификация чл.74, ал.2 ЗЗДискр, вр. чл.1, ал.1 ЗОДОВ, за сумата от 47 000 лева (разликата над уважения от СРС размер от 2000 лева до пълния предявен размер от 49 000 лева), представляваща обезщетение за неимуществени вреди от осъществена непряка дискриминация, произтичаща от разпоредбите на чл. 35, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от Наредба № Н-15 от 27.04.2010 г. за условията, размерите и реда за изплащане на допълнителни възнаграждения за специфични условия при изпълнение на военната служба на военнослужещите и за специфични условия на труд на цивилните служители от Министерството на отбраната, установена с влязло в сила решение № 301 от 19.07.2018 г. на петчленен състав Комисията за защита от дискриминация, търпени в периода от 11.11.2014г. до 20.11.2018г., ведно със законната лихва върху сумата от датата на предявяване на исковата молба в съда – 20.08.2020г., до окончателното погасяване.

Исковата молба първоначално е предявена пред СРС на 20.08.2020г., по която е образувано гр.дело № 38937/2020г. на СРС, 27 състав, по което е постановено решение № 20270418/07.12.2020г. С решение № 4472/11.08.2023г. по в.гр.дело № 13580/2021г. на СГС, III-В състав, решението на СРС е обезсилено в обжалваната част

– с която е отхвърлен иска за разликата над уважения размер от 2000 лева до пълния предявен размер от 49 000 лева и в тази част, делото е изпратено по подсъдност на АССГ. В частта, с която искът е уважен за сумата от 2000 лева, решението на СРС не е обжалвано. В тази връзка предмет на настоящото производство е претендираното обезщетение за неимуществени вреди за разликата над присъдената от СРС сума от 2000 лева, до пълния предявен размер от 49 000 лева, т.е. за 47 000 лв.

Ищецът твърди, че изпълнявал длъжността „Завеждащ Регистратура за неклассифицирана информация“ в Български център за осигуряване на Центъра за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия до 01.07.2019г. При изпълнение на длъжността бил лишен от възможността да получава допълнително възнаграждение в размер на 300лв., с неизплащане на което бил дискриминиран, защото същото било нормативно определено и се дължало на всички служители (цивилни и военни), поставени в еднакви условия. С неполучаването на допълнителното възнаграждение бил дискриминиран на основание заеманата длъжност по признак лично и обществено положение, което се потвърждавало и от влязлото в сила на 04.10.2018г. Решение № 301/19.07.2018г. на КЗД, с което е установено нарушението на принципа на равенството в третирането, което представлявало непряка дискриминация по чл.4, ал.3 ЗЗДиск.2.2р. с чл.4, ал.1 ЗЗДискр. Поддържа, че претърпял голям брой неимуществени вреди, изразяващи се в негативни емоционални преживявания, страх и унижения, безпомощност и уронване на честта и достойнството му на сержант от военните сили на Република България, носещ службата в НАТО. Борбата срещу неблагоприятното му третиране продължило близо три години, което рефлектирало върху авторитета му и чувството му на лично достойнство. Името му се асоциирало с недобро поведение на потенциален жалбоподател, наложило се през продължителен период да осъществява процедури по подаване на жалби и сигнали, което довело до проява на конфронтация в служебните му отношения с преките и непосредствените му началници. Това довело до наличие на негативно отношение от страна на ръководството, което се отразило и на кадровото му израстване и съответно възможността за получаване на по-високо заплащане за полагания труд и съответно за повишаване на стандарта на живот. Дискриминационното отношение довело до наличие на поява на стрес и притеснение, до психическо затормозяване, което се отразило негативно и в личен и служебен аспект.

Ответникът Министерство на отбраната, чрез своя пълномощник оспорва предявения иск. Поддържа, че определеният размер на обезщетението за неимуществени вреди в производството пред СРС е справедлив и не следва да бъде увеличаван. Поддържа, че ищецът не е доказал, реално да е претърпял вреди до степен и интензитет, обуславящи присъждането на претендираното обезщетение.

Прокурорът от СГП заявява становище, че искът е доказан по основание с оглед решението на КЗД, но предявеният размер се явява завишен.

Съдът като взе предвид становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира следното:

Съгласно разпоредбата на чл.74, ал.1 ЗЗДискр., в случаите на установено в производство пред КЗД нарушение, всяко лице, претърпяло вреди от нарушение на права по този или по други закони, уреждащи равенство в третирането, може да предяви иск за обезщетение по общия ред срещу лицата и/или органите, причинили вредите. В случаите, когато вредите са причинени на граждани от незаконни актове,

действия или бездействия на държавни органи и длъжностни лица, искът за обезщетение се предявява по реда на Закона за отговорността на държавата за вреди, причинени на граждани – ал.2.

В конкретния случай е предявен иск за обезщетение за неимуществени вреди, причинени от акт на министъра на отбраната - разпоредбите на чл. 35, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от издадената от министъра Наредба № Н-15 от 27.04.2010 г. за условията, размерите и реда за изплащане на допълнителни възнаграждения за специфични условия при изпълнение на военната служба на военнослужещите и за специфични условия на труд на цивилните служители от Министерството на отбраната. С решение № 301 от 19.07.2018 г. на петчленен състав Комисията за защита от дискриминация, е установено, че горепосочените разпоредби са довели до нарушаване на права по ЗЗДискр. Искът предмет на настоящото дело, е предявен срещу легитимирания ответник на основание чл.7, ал.1 ЗОДОВ.

Разпоредбите на чл. 35, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от издадената от министъра на отбраната Наредба № Н-15 от 27.04.2010 г. гласят, че: на цивилните служители, командироваани за изпълнение на длъжности в Центъра за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия като международна военна организация на територията на страната се изплаща допълнително месечно възнаграждение в размер на 300 лева (ал.1). На военнослужещите и цивилните служители, изпълняващи военна служба/командироваани за изпълнение на длъжности в Щабния елемент за интегриране сили на НАТО (Force Integration Unit (NFIU) като многонационално военно формирование на територията на страната, се изплаща допълнително месечно възнаграждение в размер на 300 лв. (ал.2). На военнослужещите изпълняващи военна служба в Националния мобилен модул по КИС (DCM-F) като военно формирование от командната структура на НАТО на територията на страната, се изплаща допълнително месечно възнаграждение в размер на 300 лв. – ал.3. С цитираното по-горе решение на КЗД е прието, че чрез привидно неутралните разпоредби на чл. 35, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от Наредба № Н-15 от 27.04.2010 г., които уреждат размерите и реда за изплащане на допълнителни възнаграждения за специфични условия при изпълнение на военната служба на военнослужещите и за специфични условия на труд на цивилните служители на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия, е допусната непряка дискриминация спрямо военнослужещите изпълняващи длъжност към Центъра за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия.

В тази връзка е постановено, че цитираните чл. 35, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от издадената от министъра на отбраната Наредба № Н-15 от 27.04.2010 г., като въвеждат различен режим при определяне на допълнително възнаграждение за цивилните служители, командироваани за изпълнение на длъжности в Центъра за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия, за военнослужещите и цивилните служители, изпълняващи военна служба/командироваани за изпълнение на длъжности в Щабния елемент за интегриране сили на НАТО (Force Integration Unit (NFIU) като многонационално военно формирование на територията на страната, и за военнослужещите изпълняващи военна служба в Националния мобилен модул по КИС (DCM-F) като военно формирование от командната структура на НАТО на територията на страната,

сравнено с военнослужещите лица изпълняващи длъжност към Центъра за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия, нарушават принципа за равенство в третирането, което представлява непряка дискриминация по чл.4, ал.3 от ЗЗДискр., вр. чл.4, ал.1 от ЗЗДискр., по признаци „лично положение“ и „обществено положение“.

Ищецът Д. М. Д. е участвал в производството пред КЗД в качеството на жалбоподател. Не е спорно по делото, а и се установява от приетите писмени доказателства, че със заповед за назначаване на длъжност на военнослужещ - № ЗЛС-4/11.11.2014г., ищецът старшина Д. М. Д. е назначен на длъжност „Завеждащ регистратура за неклассифицирана информация“ в Български център за осигуряване на Центъра за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия, за периода до 01.07.2019г.

В тази връзка не е спорно, че за периода от назначаване на длъжността (11.11.2014г.) до промяната на Наредба № Н-15 от 27.04.2010 г. считано от 20.11.2018г. (въз основа на влязлото в сила решение № 301 от 19.07.2018 г. на петчленен състав Комисията за защита от дискриминация), Д. М. Д. е бил военнослужещо лице изпълняващо длъжност към Центъра за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия, с оглед на което е бил сред лицата спрямо които, до промяната на Наредбата (20.11.2018г.), е бил нарушен принципът за равенство в третирането по признаци „лично положение“ и „обществено положение“ - непряка дискриминация по чл.4, ал.3 от ЗЗДискр., вр. чл.4, ал.1 от ЗЗДискр. и е сред легитимираните лица да претендират обезщетение за претърпените вреди по реда на ЗОДОВ.

За установяване претърпените от ищеца неимуществени вреди от нарушение на права по ЗЗДискр., по делото са разпитани двама свидетели.

И. А. Д. – също е работил в Центъра на НАТО, на длъжност „логистичен специалист“ – шофьор. Спомня си за станалия проблем със заплатите им – имало спор дали имат право да получават допълнителни пари или не. На цивилните служители била дадена добавка, но на тях – военнослужещите, не, от което те се почувствали много неприятно. Ищецът Д. също не се чувствал добре, бил много възмутен и подал жалба за да защити правата си. Ищецът е споделял и, че след като подал жалбата, започнало едно по-лошо отношение към него от страна на ръководния състав, но свидетелят лично не е виждал такъв случай. Потвърждава, че след този период, ищецът не е бил повишаван.

Показания дава и свидетелката В. М. Б. – Д. – съпруга на ищеца. Свидетелства, че по-принцип съпругът ѝ е спокоен и уравновесен човек, който спазва правилата, но не понася несправедливости, каквото се служило с добавките към техните заплати. Решил да се бори и да защити правата си, но това му се отразило зле емоционално – станал изнервен, сприхав, което е много нетипично за него. Вече не общувал толкова с детето им, бил много изнервен, а преди този период, Д. го взимал от детска градина и вкъщи си играели заедно. Дава показания, че първоначално Д. е трябвало да реши как да подаде жалба, какво да се направи, а след като започнало производството се притеснявал какво ще стане, искал всичко справедливо да се разреши. Заявява, че след случая с подаване на жалбата, съпругът ѝ не е повишаван и не е получавал награди, а и в работата вече се гледало в по-негативен начин на него, от страна на ръководителите, което и свидетелката е усетила като е посещавала тържества организирани от службата на Д..

Други доказателства, относми за предмета на настоящото дело, не са ангажирани. Въз основа на така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Правното основание на предявения иск е разпоредбата на чл.74, ал.2 ЗЗДискр., вр. чл.1, ал.1 ЗОДОВ.

Влязлото в сила решение на КЗД, с което се установява нарушение на ЗЗДискр, представлява положителната процесуална предпоставка за лицата претърпели вреди от незаконните актове, действия и бездействия на държавни органи и длъжностни лица, да предявят иск за обезщетение по реда на чл.74, ал.2 ЗЗДискр., вр. чл.1, ал.1 ЗОДОВ. Съгласно последната разпоредба, Държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, както и за вредите, причинени от действието на отменени като незаконосъобразни или обявени за нищожни подзаконовни нормативни актове. Отговорността на Държавата има обективен характер и се реализира чрез заплащане на обезщетение, което съгласно чл.4 от ЗОДОВ се дължи за всички имуществени и неимуществени вреди, пряка и непосредствена последица от незаконосъобразните актове. В тази връзка за да е основателен искът следва да се установи, че е настъпила вреда, която е пряка и непосредствена последица от установеното нарушение в производството по глава Четвърта, раздел I от ЗЗДискр. Доказването на вредите и на причинно-следствената връзка между тях и установеното нарушение, по аргумент от чл.154, ал.1 ГПК, вр. чл.144 АПК, е в тежест на ищеца, сезирал съда с иск за заплащане на обезщетение по реда на този закон.

В конкретния случай установеното нарушение – основание на предявения иск, се изразява във въведения с цитираната по-горе наредба на министъра на отбраната, различен режим при определяне на допълнително възнаграждение за цивилните служители и за военнослужещите (каквото е ищецът), като за цивилните е предвидено допълнително трудово възнаграждение в размер на 300 лева, каквото не е предвидено за военнослужещите. В тази връзка, за да е основателен така предявеният иск, в тежест на ищеца е да докаже, че е претърпял посочените в исковата молба неимуществени вреди, в резултат от неравното третиране на служителите в едно и също звено.

От показанията на разпитаните по делото свидетели, съдът приема за доказано, че ищецът е претърпял вреди в резултат от неравното третиране на работното му място – емоционален дискомфорт, притеснения и стрес. Свидетелят Д. дава показания за неприятните усещания, които служителите, в това число ищецът са имали на работното място, с оглед обстоятелството, че част от тях са получавали допълнително възнаграждение, а други не. Свидетелката В. Б. – Д. дава показания, че тези обстоятелства са се отразили отрицателно на нейния съпруг, станал сприхав, раздразнителен. Видимо бил под стрес и напрежение, от което пострадали отношенията в семейството им. Съдът кредитира свидетелските показания поради което и съдът въз основа на тях приема, че от извършената спрямо него дискриминация при начисляване и изплащане на допълнителните възнаграждения, ищецът е търпял притеснения и емоционален дискомфорт. Същите представляват неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от установеното пред КЗД нарушение и подлежат на обезщетяване по предявения в настоящото

производство иск. Съдът като съобрази вида и интензитета на претърпените вреди, периодът от 11.11.2014г. до 20.11.2018г. в който е настъпила съществена промяна в емоционалното състояние на ищеца и съобразявайки критерия по чл.52 ЗЗД намира, че обезщетение в размер на 4000 лева е справедливо и ще репарира ищеца за претърпените от него страдания. От тази сума следва да се приспадне присъденото обезщетение с решение № 20270418/07.12.2020г. по гр.дело № 38937/2020г. на СРС, 27 състав. В частта, с която съдът е присъдил обезщетение в размер на 2000 лева, решението не е обжалвано и е влязло в сила (въпреки извода на СГС, че е недопустимо в обжалваната пред него част), и представлява изпълнително основание. По тези съображения искът разглеждан в настоящото производство следва да бъде уважен до размера от 2000 лева (общо 4000 – 2000 пред СРС), и да бъде отхвърлен за разликата над тази сума, до пълния предявен размер.

По отговорността за разноски:

Съгласно разпоредбата на чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ, при частично уважаване на предявения иск ответникът следва да заплати направените от ищеца разноски и заплатеното адвокатско възнаграждение съразмерно с уважената част от иска.

Претендира сумата от 4700 лева – платено адвокатско възнаграждение съгласно приложения договор за правна защита и съдействие от 23.02.2024г. Пълномощникът на ответника релелира възражение по чл.78, ал.5 ГПК за прекомерност на платеното адвокатско възнаграждение, което съдът намира за неоснователно, с оглед действителна фактическа и правна сложност на делото и размера по чл.7, ал.2, т.4 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения и не следва да бъде намаляван по възражението на ответника. Така от общо направени разноски в размер на 4700 лева, ищецът има право на 200 лева, съразмерно с уважената част от иска.

Воден от горното, Административен съд – София-град, 27 състав

РЕШИ:

ОСЪЖДА Министерство на отбраната, **да заплати** на Д. М. Д. с ЕГН [ЕГН], на основание на чл.74, ал.2 ЗЗДискр., вр. чл.1, ал.1 ЗОДОВ, **сумата от 2000 лева** – обезщетение за неимуществени вреди от осъществена непряка дискриминация, произтичаща от разпоредбите на чл. 35, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от издадена от министъра на отбраната Наредба № Н-15 от 27.04.2010 г. за условията, размерите и реда за изплащане на допълнителни възнаграждения за специфични условия при изпълнение на военната служба на военнослужещите и за специфични условия на труд на цивилните служители от Министерството на отбраната, установена с влязло в сила решение № 301 от 19.07.2018 г. на петчленен състав Комисията за защита от дискриминация, търпени в периода от 11.11.2014г. до 20.11.2018г., ведно със законната лихва върху сумата от датата на предявяване на исковата молба в СРС – 20.08.2020г., до окончателното погасяване, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над сумата от 2000 лева до пълния предявен размер от 47 000 лева (разликата над присъденото с влязло в сила решение на СРС по гр.дело № 38937/2020г. обезщетение от 2000 лева до пълния предявен размер от 49 000 лева), като неоснователен.

ОСЪЖДА Министерство на отбраната, **да заплати** на Д. М. Д. с ЕГН [ЕГН], на основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ, сумата от **200 лева** – разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: